

ملت ایران زنده است
دیدار خانواده شهدای خدمت با رهبریغیبت مسعود
چرا احمد مسعود به ایران نیامد؟لايه عليه تل آويو
بررسی رای دیوان بین‌المللی دادگستری

بدیل نظام سرمایه‌داری

پاسخ سیدياسر جبرائیلی به گزارش سازندگی

سیدياسر جبرائیلی، استادیار تمدن اسلامی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی در پاسخ به گزارش هفته گذشته سازندگی با عنوان «بمب‌های پوپولیستی» پاسخ مفصلي ارسال کرده است. جبرائیلی در این جوابیه به تفصیل درباره ایده «سیستم تولید کوچک‌مقیاس و غیرمتمرکز» توضیح داده و آن را بدیل نظام سرمایه‌داری اعلام کرده است. متن ارسالی آقای جبرائیلی به شرح زیر است:

فناوری؛ کاتالیزور گذار از سرمایه‌داری به آزادی

روز ۲۶ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ در برنامه «جهان‌آرا» (شبکه افق سیما) توسط راقم این سطور الگویی برای مردمی‌سازی اقتصاد ارائه شد که فصلی از کتاب جدیداً انتشار «قدرت و پیشرفت» است. مع الاسف، روزنامه سازندگی ارگان حزب کارگران سازندگی در اقدامی غیراخلاقی بدون هیچ‌گونه اشاره‌ای به مباحث نظری مطرح شده در آن گفت‌وگو صرفاً یک مثال مطرح شده برای تولید خانگی را مبنایی برای نگارش یک تحلیل مبسوط و مقایسه ایده مردمی‌سازی اقتصاد در سال ۱۴۰۳ با طرح‌های کمونیستی مانو تسه تونگ در سال ۱۳۳۷ نظیر تولید خانگی فولاد قرار داده است. از آنجایی که این نحوه مواجهه با تفکر را برای آینه این کشور خطرناک می‌دانم بر آن شدم تا از نخبگان و خوانندگان روزنامه سازندگی بخواهم تا اصل ایده مطرح شده را مطالعه و درباره آن تأمل فرمایند. پیشرفت کشور و خروج اقتصاد ایران از وضع کنونی، نیازمند یک تحول کارساز است و نتیجه وابستگی به مسیر و مقاومت در برابر تحول، چیزی جز تداوم وضع موجود نیست.

اشتراک سوسیالیسم و کاپیتالیسم در بهره‌کشی از انسان، تبدیل به ضرب‌المثل‌هایی در ادبیات اقتصاد سیاسی شده است. یک گفته مشهور در این زمینه که برخی آن را به جان کنت گالبرایت، اقتصاددان آمریکایی نسبت داده‌اند، این است که «در سرمایه‌داری، انسان از انسان بهره‌کشی می‌کند؛ در سوسیالیسم، دقیقاً بالعکس». واقعیت نیز همین است. این شعار کارل مارکس که گفت: «از هر کس به اندازه توانش، به هر کس به اندازه نیازش»، جامعه‌ای را ترسیم می‌کند که در آن هیچ اهمیتی ندارد که یک انسان چقدر سخت‌کوشی می‌کند، چقدر موفق می‌شود و چقدر ایجاد ارزش می‌کند؛ چراکه نمی‌تواند مالک نتایج تلاش خود باشد. در جامعه سرمایه‌داری نیز چنانکه شهید مطهری به دقت توصیف کرده است، سرمایه‌دار نیروی کار کارگر را می‌خرد، با این نیروی کار، اضافه ارزش ایجاد می‌کند و این اضافه ارزش را - که مولود نیروی کارگر است و طبعاً باید متعلق به خود او باشد - می‌فروشد و سود می‌برد و این عین استثمار و بهره‌کشی است.

فرجام این نظام‌های مبتنی بر استثمار انسان، یا توزیع برابر فقر بوده است یا شکاف طبقاتی عظیم در جامعه. کمونیسم با الغای مالکیت خصوصی، انگیزه خلق ثروت در انسان را کشت و سرمایه‌داری با توزیع ناعادلانه ثروت، اکثریت جامعه را از ثروت خلق شده، محروم کرد. براساس گزارشی که نوامبر ۱۹۸۴ از وضعیت اقتصادی اتحاد جماهیر شوروی منتشر شد ۴۰ درصد مردم این اتحادیه در فقر زندگی می‌کردند. وعده‌های فرصت‌های برابر و رفاه مشترک کمونیسم زیر بار نابرابری‌های سیستمی و تضادهای ذاتی فرو ریخته بود. «ویکتور زاسلاوسکی»، استاد جامعه‌شناسی سیاسی دانشگاه لنینگراد جمع‌بندی دقیقی از فرجام ایدئولوژی کمونیسم ارائه کرده است: «هدف اصلی مارکسیسم - از بین بردن نابرابری، ریشه‌کن کردن همه علل از خودبیگانگی انسان، ایجاد یک جامعه بی‌طبقه - محقق نشد. برعکس در اتحاد جماهیر شوروی یک سیستم ریشه‌دار نابرابری اقتصادی و اجتماعی پدید آمده است». نظام سرمایه‌داری نیز سرنوشت بهتری نسبت به نظام مارکسیستی نیافت. وعده رفاهی که این نظام داده بود صرفاً برای صاحبان سرمایه محقق شد. سال ۲۰۱۵ میلادی جوزف استیگلیتز در کتاب «شکاف بزرگ» داده‌های حیرت‌انگیزی منتشر کرد که نشان می‌داد، ثروت یک درصد از جمعیت جهان معادل ثروت ۹۹ درصد از جمعیت جهان است.

ادامه در صفحه ۶

منوچهر متکی، کاندیدای ریاست مجلس دوازدهم در گفت‌وگو با سازندگی:

مجلس قالیباف
کارآمد نبوداکبر منتجبی
سرمدیورگفت‌وگو با منوچهر متکی
یکی، دو روز پس از حادثه
سقوط بالگرد رئیس‌جمهور

انجام شد. خواسته و ناخواسته ابتدای این گفت‌وگو به بررسی عملکرد سیدابراهیم رئیسی و دولت او گذشت که آقای متکی تلاش کرد، نگاه واقع‌بینانه‌ای داشته باشد و عملکرد شخص را از عملکرد دولت جدا کند. از دیگر سو، آقای متکی باید با آقایان ذوالنور و قالیباف برای ریاست مجلس نیز رقابت کند. امری که هم سهل است و هم سخت. قالیباف یک چشم به صندلی ریاست مجلس دارد و یک چشم به صندلی ریاست جمهوری. احتمالاً تصور می‌کند که اگر رئیس مجلس نشود، رئیس‌جمهور هم نمی‌شود. از آن سو آقای ذوالنور نیز پشتش به جبهه پایداری و شریان و جریان که این سال‌ها در مجلس نقش‌آفرین بودند، گرم است. منوچهر متکی نیز در این میان امیدش به طیف فراکسیون اصلاح‌طلب و مستقلان است که حدود ۱۰۰ نفر می‌شوند. اکنون باید دید که او رای می‌آورد یا نه. این مصاحبه را در ادامه بخوانید: | ادامه در صفحه ۲

